

AURELIAN SACERDOȚEANU

IN MEMORIA

PROF. VASILE PÂRVAN

CLIVÂNT FUNEBRU ROSTIT ÎN FAȚA UNIVERSITĂȚII

LA MOARTEA PROFESORULUI MEU,

: : : : ÎN ZILIA DE 29.VI.1927 : : : :

EXTRAS DIN REVISTA „IDEIA”, VII.5-6. 1927

Mult întristați însoțitori,

Sunt o mână de studenți aceia în numele cărora, cu durere, vin să plâng, în fața țărâncii rămase spre a se dărui pământului, pe profesorul lor Vasile Pârvan. Puțini sunt aceia cari l-au înțeles și l-au urmat cu tot sufletul. Dar dacă numărul nu a fost mare, încrederea celor puțini în profesorul lor, a înlocuit lipsa numerică.

În numele celei din urmă serii de studenți, cari au urmat cursurile marelui dispărut, aduc aci plânsul unei tinerimi, zdrobită de moartea neașteptată a îndrumătorului ei.

În clipa aceasta, când durerea noastră e mai mare decât a aceleia ce-și pierde părintele, căci tatăl ne-a dat sâmburele vieții, iar profesorul lumina cu care să ne luminăm cărarea ei, și cea dintâi fără cea din urmă nimic nu valorează, îmi zboară mintea în urmă la orele de curs și de seminar. Nici odată n'a existat un respect mai mare între profesor și elev ca aici, dar nici unde profesorul n'a fost mai bun prieten cu elevul ca în acest seminar.

Omul care cunoștea cutele adânci ale vieții, ale suferinții și ale întregii omeniri, înțelegea situația noastră de dornici a cunoaște multe din ale cugetării umane, pricepea însă că eram fără puterea de a ne iniția singuri. Nerespectând convenționalismul, ridicând cugetarea până la îndumnezeire și disprețuind adânc omeneasca și trecătoarea carne, profesorul Pârvan, icoană strălucită a hărniciei și suferinții, ne-a dat din sufletul său toată comoara sa de diamante. Oră de oră, ani și ani ne-a picurat în suflet podoaba cea vecinică a înțelepciunii. Adesea neînțelegând concretizarea sbuciumului omenesc în lapidarele sale fraze, ne munciam să găsim tâlcul în cărți și în inscripții; și căutarea era zadarnică până când, de pe catedra sa din mijlocul nostru, răsuna cadentat deslușirea.

Departate de lumea ce-și vântură nimicul, departe de societate, trăind totuși în ea și înțelegând-o profund, profesorul nostru era al

nostru și al lumii întregi. Suferințele trecute îl făcură să înțeleagă nimienicia vieții și atunci, disprețuind-o, retras în schimnicia cărilor și sfintelor rămășițe, găsite pe plaiuri pustii, pe maluri de ape, pe maluri de mare, el refăcea trecutul.

Aiurea sunt pagini de istorie seci ca o peatră, deși sunt scrise din cărți trăite; nici una din paginile lui Vasile Pârvan, deși scrise din piatră și cioburi, nu-i lipsită de sufletul și cugetarea vieții. Sunt oameni supuși aceleas soarte, sunt lucruri trecute după aceleași legi naturale. El le-a înțeles și le-a redat în sbuciumul lor. Minte omenească gânditoare, vroind să pătrundă necunoscutul dinainte de ființare și de după liniștea eternă, a rămas mereu să se frământa și să gândească felurit. Problema aceasta eternă, a frământat mintea copilului de țară, Profesorul V. Pârvan, care, cufundat în cercetarea ei, a uitat de trupul, care astăzi stă jertfă în fața noastră. El s'a dus, dar din această frământare au eșit perlele operei sale neuite.

Cu el s'a prăbușit un munte, care stătuse cu fruntea în sus, străpungând zările, iar ele, stăpânite de o voință mai pre sus de puterea sa, s'au prăvălit asupra lui și l-au sfărâmat.

Azi *Magistrul* nu mai este. A venit din tina omenească și s'a reîntors în pacea dumnezeesului pământ, departe de îndoiala și suferința lumii.

Iubite Magistre, munca și pilda jertfei tale ne vor fi icoană călăuzitoare în viața noastră.

Și acum în fața sieriului ce te poartă, noi, elevii tăi, căutând a duce mai departe munca ta, îți zicem:

Sit tibi terra levis.